

*Szkoła Podstawowa Nr 78
im. Piotra Michałowskiego
w Krakowie*

***SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY
na rok szkolny 2017/2022***

**„Uczymy się ludzi, aby pełniej być człowiekiem
poprzez umiejętność dawania siebie,
być człowiekiem dla drugich”
/Jan Paweł II/**

**„Świat lubi ludzi, którzy lubią świat”
/Krystyna Siesicka „Fotoplastykon”/**

Spis treści

1. Wprowadzanie.....	1
2. Podstawy prawne.....	2
3. Wizja szkoły.....	7
4. Misja szkoły.....	8
5. Sylwetka Absolwenta.....	9
6. Główne cele wychowawczo - profilaktyczne.....	10
7. Obszary działań programu wychowawczo – profilaktycznego.....	11
8. Efekty działań.....	31
9. Zadania uczestników programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły.....	32
10. Instytucje wspierające szkołę w działaniach profilaktycznych.....	36
11. Ewaluacja programu.....	36

1. WPROWADZENIE

WYCHOWANIE

Proces wspomaganie dziecka w rozwoju, ukierunkowany na osiągnięcie pełni dojrzałości: fizycznej, psychicznej, społecznej i duchowej.

PROFILAKTYKA

Profilaktyka rozumiana jest jako zapobieganie pojawieniu się i występowaniu niepożądanych zjawisk i procesów, określanym jako patologie życia społecznego oraz promowanie zjawisk alternatywnych w stosunku do tych, które próbuje się wyeliminować. System działań wzmacniających lub podtrzymujących pozytywne postawy uczniów w toku wychowania. Realizowana jest podczas działalności edukacyjnej szkoły.

Szkolny Program Wychowawczo- Profilaktyczny został dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów i potrzeb środowiska lokalnego. Ma służyć ujednoczeniu działań wychowawczych i profilaktycznych oraz pozyskaniu rodziców do współpracy w dziedzinie profilaktyki domowej.

Realizacja Szkolnego Programu Wychowawczo - Profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szeroko rozumianego sukcesu.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas podczas godzin z wychowawcą we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, doradcą zawodowym, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

Profilaktyka powinna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

2. PODSTAWY PRAWNE

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 maja 2001 r. w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół. (Dz. U. z 2001r., Nr 61 poz. 624 i Dz. U. z 2002r. Nr 10, poz. 96 oraz Dz. U. z 2003r. Nr 146, poz. 1416, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 stycznia 2003 r. w sprawie szczególnych form działalności wychowawczej i zapobiegawczej wśród dzieci i młodzieży zagrożonych uzależnieniem (Dz. U. Nr 26, poz. 226).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 lipca 2015 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym (Dz. U., poz. 1113).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 27 sierpnia 2012 r., ze zmianami z 14 maja 2014 r. oraz 26 czerwca 2016 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. 2012 Nr 0, poz. 977).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 1996 r. w sprawie sposobu organizowania i prowadzenia działalności w zakresie promocji zdrowia psychicznego i zapobiegania zaburzeniom psychicznym (Dz. U. Nr 112, poz. 537).
- Rozporządzenie MEN z dnia 12 sierpnia 1999 r. w sprawie sposobu nauczania szkolnego oraz zakresu treści dotyczących wiedzy o życiu seksualnym człowieka, o zasadach świadomego i odpowiedzialnego rodzicielstwa, o wartości rodziny, życia w fazie prenatalnej oraz metodach i środkach świadomej prokreacji zawartych w podstawie programowej kształcenia ogólnego (Dz. U. nr 67, poz. 756, z późn. zm.)
- Rozporządzenie MEN z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie zakresu i organizacji opieki zdrowotnej nad dziećmi i młodzieżą.
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”(Dz. U. z 3 października 2011 poz. 1245).

- Rozporządzenie MENiS z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. Z 2003 r. nr 6, poz. 69).
- Rozporządzenie MENiS z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno –pedagogicznej w publicznych przedszkolach , szkołach i placówkach
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, (Dz. U. z 2002r. nr 147, poz. 1231, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (dz. U. z 2002r. nr 11, poz. 109, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. nr 111 poz. 535, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 1996r. nr 10, poz. 55, z późn. zm.) .
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. nr 179, poz. 1485, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. nr 180, poz. 1493). Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. nr 97, poz. 674 i nr 170, poz.1218).
- Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004r. nr 256.poz 2572, z późniejszymi zmianami).
- Konwencja Praw Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz. U. z 1991 r. Nr 120, poz. 526, z późn. zm., art. 33).
- Program polityki prorodzinnej państwa z dnia 17.11.1998 r.
- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej art. 48 ust. 1, art. 54 ust. 3-4, art. 70 ust. 1.
- Karta Nauczyciela.
- Podstawa programowa – Rozporządzenie MENiS z dn. 26.02.2002 r.
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

- Koncepcja Pracy Szkoły oraz Statut Szkoły (ewaluowane na bieżąco zgodnie z rozporządzeniami MEN).
- Uchwała Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 maja 1998 r. w sprawie przeciwdziałania i zwalczania zjawisk patologicznych wśród nieletnich.
- Rezolucja Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 1 sierpnia 1997 r. w sprawie opracowania rządowego programu zapobiegania i eliminowania zjawiska wykorzystania seksualnego nieletnich (Monitor Polski Nr 50 poz. 476).

WIZJA SZKOŁY

Wizja naszej szkoły to wychowanie człowieka aktywnego i twórczego, świadomego własnych umiejętności i ograniczeń, wrażliwego, otwartego na potrzeby drugiego człowieka, utrzymującego więzi ze środowiskiem lokalnym i biorącego udział w jego pozytywnym przekształcaniu, reagującego na sygnały i potrzeby społeczne: środowiska lokalnego, swojej miejscowości, regionu czy Ojczyzny.

Realizacji takiej wizji służyć będzie:

- Wszechstronny rozwój ucznia poprzez stworzenie harmonijnych, optymalnych warunków do zdobywania wiedzy.
- Wyposażenie uczniów w wysoki poziom wiedzy i umiejętności w sferach: **intelektualnej** – rozwijającej samodzielność myślenia i zdolności badawcze; **emocjonalnej** – wzbogacającej procesy i sytuacje przeżywania; **motorycznej** – rozwijającej różnorakie formy działań oraz **zdobywania doświadczeń, umiejętności i kompetencji**, a także **samooceny oraz oceniania** uczących się, zapewniając rozwój osobisty każdemu uczniowi z uwzględnieniem indywidualizacji.
- Indywidualizacja w nauczaniu i wychowaniu.
- Zapewnienie pomocy i stymulowanie rozwoju uczniów o specyficznych potrzebach edukacyjnych, warunkujących rozwój zdolności i sukces każdemu uczniowi – zdolnemu i mającemu trudności w nauce.
- Zapewnienie szerokiej oferty zajęć pozalekcyjnych wyzwalającej wielostronną aktywność uczniów i wspierającej rozwój ich zdolności oraz zagospodarowanie czasu wolnego uczniów.
- Wykształcona kadra poszukująca nowoczesnych, twórczych i efektywnych metod wychowania i kształcenia, warunkujących rozwój każdego wychowankowi.
- Integracja środowiska nauczycieli, rodziców, uczniów oraz wszystkich innych podmiotów odpowiedzialnych za zdrowie, bezpieczeństwo, wychowanie i kształcenie zapewniająca spójność i efektywność oddziaływań dydaktyczno - wychowawczych.
- Kultywowanie wypracowanych tradycji szkoły i wzbogacanie ich o nowe.

MISJA

Pragniemy, aby absolwent szkoły podstawowej:

- Doskonale funkcjonował w swoim naturalnym otoczeniu.
- Pozytywnie patrzył na otaczający go świat, siebie i innych ludzi.
- Był świadom własnej wartości, godności i indywidualności.
- Potrafił sprostać wymaganiom nowoczesnego społeczeństwa.
- Był obowiązkowy, aktywny i odpowiedzialny.
- Identyfikował się ze społecznością szkolną, środowiskiem lokalnym, krajem.
- Traktował naukę jako coś oczywistego, atrakcyjnego, choć nie bezkrytycznego.

Będziemy:

- Kształtować postawy tolerancji, szacunku dla różnych kultur, wyznań, tradycji.
- Kulturować tradycje regionalne, narodowe oraz będziemy się otwierać na kulturę Europy i świata.
- Inspirować ucznia, aby miał dość szeroki krąg zainteresowań, któremu poświęci swój czas i będzie się starał go rozwijać.
- Przeciwdziałać wszelkim formom agresji, przemocy i uzależnieniom.
- Kształtować nawyki kulturalnego zachowania, zdrowego stylu życia.

Zapewniamy każdemu uczniowi bezpieczeństwo i przyjazną atmosferę. Nasze działania opierać będziemy na wartościach uniwersalnych, uwzględniających chrześcijański system norm moralnych, zgodnych z oczekiwaniami rodziców.

3. **SYLWETKA ABSOLWENTA SZKOŁY:**

Uczeń kończący naszą szkołę dobrze funkcjonuje w swoim środowisku, w domu i w szkole. Jest pogodny, ma pozytywny, choć nie bezkrytyczny stosunek do otaczającej go rzeczywistości. Posiada umiejętność efektywnego komunikowania, współpracy oraz kontrolowania własnych emocji. Jest świadomy dziedzictwa kulturowego regionu, kraju, Europy i świata. Dbą o swoje zdrowie i sprawność fizyczną. Traktuje zdobywanie wiedzy jako podstawę własnego rozwoju. Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zmierzają do ukształtowania takiego modelu absolwenta, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent jest:

- dobrym obywatelem, świadomym swych praw i obowiązków, posiadającym godność, poczucie własnej wartości, szanującym prawa innych;
- człowiekiem aktywnym, ciekawym świata i wiedzy, ma różnorodne zainteresowania, chętnie gromadzi różne wiadomości;
- człowiekiem uczciwym, tolerancyjnym i odpowiedzialnym, odróżniającym dobro od zła, kierującym się zasadami moralnymi;
- człowiekiem dbającym o własny rozwój duchowy, wrażliwym na piękno, szanującym dorobek ludzkości w dziedzinie kultury i sztuki;
- człowiekiem dbającym o zdrowie i kondycję fizyczną oraz świadomym ich zależności od stanu środowiska naturalnego.

4. **GLÓWNE CELE WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE:**

- wspieranie rozwoju osobowości młodego człowieka;
- zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;
- kształtowanie postaw sprzyjających wzmacnianiu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;
- kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym;
- kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- wzmacnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli;
- rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
- kształtowanie u uczniów i wychowanków umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- kształtowanie postaw prozdrowotnych;
- wyposażenie ucznia w umiejętności niezbędne do współdziałania w zespole;
- przygotowanie do podejmowania i pełnienia ról społecznych oraz obywatelskich;
- kształtowanie postaw patriotycznych;
- kształtowanie postaw i nawyków proekologicznych;
- przygotowanie do podejmowania optymalnych decyzji życiowych;
- doskonalenie warunków bezpiecznego funkcjonowania ucznia w szkole i poza szkołą;
- wspieranie nabywania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych, ryzykownych i konfliktowych;
- eliminowanie zagrożeń utraty zdrowia i szans rozwojowych przez uzależnienia.

5. **OBSZARY DZIAŁAŃ PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO**

Program wychowawczo - profilaktyczny naszej szkoły jest ściśle związany z problemami, których diagnoza została określona na podstawie rozmów i spotkań przeprowadzonych wśród uczniów i rodziców oraz na podstawie wnikliwej obserwacji zachowań i sytuacji zachodzących w społeczności szkolnej. Bieżące reagowanie na wszelkie przejawy niewłaściwych zachowań, trudności dydaktycznych i wychowawczych pozwala zapobiegać zagrożeniom w początkowej fazie rozwoju. Ważnym czynnikiem jest także ścisła współpraca pedagoga, nauczycieli wewnątrz szkoły, a także współpraca z odpowiednimi instytucjami i organizacjami.

Diagnoza problemów:

1. Problemy emocjonalne dzieci – nieumiejętność opanowania negatywnych emocji.
2. Trudności w relacjach rówieśniczych wynikające z różnic społecznych (zamożność, problemy finansowe). Wyśmiewanie, dokuczanie przez dzieci z rodzin dobrze sytuowanych; wycofanie, alienacja dzieci z różnorodnymi problemami rodzinnymi.
3. Przejawy zachowań agresywnych.
4. Zbyt duża ilość czasu spędzana przez dzieci przed komputerem.
5. Brak konsekwencji i stanowczości w działaniu ze strony rodziców w stosunku do swoich dzieci.
6. Zbyt mała świadomość „zdrowego trybu życia”.
7. Wulgaryzacja języka.

Przystosowanie do życia społecznego – kształtowanie postaw, wychowanie do wartości

Zadania szkoły	Cele	Formy i sposoby realizacji	Odbiorcy
<p>1. Wdrażanie do przestrzegania norm współżycia społecznego.</p> <p>2. Zaznajomienie z zasadami funkcjonowania szkoły.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Promowanie zasad bezpiecznego i kulturalnego zachowania się w relacjach społecznych w szkole i poza nią, • kształtowanie umiejętności poszanowania cudzych praw i potrzeb, • wzbogacanie wiedzy dotyczącej ról społecznych, hierarchii i powszechnie akceptowanych wartości. • Zapoznanie uczniów i ich rodziców ze Statutem Szkoły i Szkolnym Programem Wychowawczo – Profilaktycznym, • uświadomienie uczniom ich praw i obowiązków w szkole, życiu rodzinnym i społeczeństwie, 	<ul style="list-style-type: none"> • Otoczenie pierwszoklasistów specjalną troską i uwagą, • żywy i opiekuńczy stosunek nauczyciela do uczniów wszystkich razem i każdego z osobna, • zajęcia warsztatowe, • zajęcia integracyjne, • Zajęcia z wychowawcą, • pedagogizacja rodziców, • częste rozmowy z rodzicami i uczniami. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie klas pierwszych, • nowi uczniowie, • wszyscy uczniowie.

<p>3. Wytworzenie potrzeby aktywnego udziału w życiu szkoły, stymulowanie postaw prospołecznych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie zwyczajów i tradycji szkoły. • Kształtowanie poczucia przynależności do wspólnoty klasowej i szkolnej, • kształtowanie pozytywnego wizerunku szkoły i akceptacji obowiązków szkolnych, • kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za grupę i umiejętności funkcjonowania w niej z uwzględnieniem zasad tolerancji dla odmienności poglądów, potrzeb i przynależności, np. religijnej, społecznej, narodowej, • wdrażanie do poszanowania mienia społecznego, • zachęcanie do aktywnego udziału w życiu szkoły poprzez pracę w samorządzie uczniowskim. 		
---	--	--	--

<p>4. Kreowanie pożądaných postaw wobec obowiązków.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami szkolnymi i społecznymi, • kształtowanie pożądaných postaw wobec obowiązków szkolnych poprzez przestrzeganie procedur zawartych w Statucie Szkoły, • stymulowanie aktywności uczniów w społeczności klasowej, szkolnej i lokalnej. 		
<p>Przeciwdziałanie przemocy i przestępczości nieletnich – bezpieczeństwo w szkole</p>			
<p>1. Eliminowanie z życia szkoły agresji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doskonalenie umiejętności rozpoznawania i nazywania zachowań agresywnych i egoistycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia/warsztaty/godziny wychowawcze na temat bezkonfliktowego rozwiązywania problemów w szkole, 	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy uczniowie

<p>2. Wpajanie wiedzy niezbędnej dla podejmowania trafnych decyzji w sytuacjach trudnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie postaw odrzucających przemoc, • kształtowanie umiejętności nieagresywnego rozwiązywania konfliktów i zachowywania się w sytuacjach problemowych, • kształtowanie postaw asertywnego zachowania się, • monitorowanie agresywnych zachowań w szkole. • Doskonalenie umiejętności rozpoznawania czynników ryzyka i właściwego oceniania poziomu zagrożenia, • propagowanie wiedzy o społecznych mechanizmach wywierania wpływu i konstruktywnych sposobach radzenia sobie z nimi (mediacje, negocjacje, sztuka odmawiania). 	<ul style="list-style-type: none"> • tematyka podczas godzin z wychowawcą, dbałość i zwracanie uwagi przez wszystkich nauczycieli na sposób wyrażania się uczniów w codziennych kontaktach, • współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, • realizacja współpracy z Policją, Sądem i Strażą Miejską, • tematyka na godzinach wychowawczych, • indywidualne rozmowy rodziców z pedagogiem, z nauczycielami, wychowawcami, z psychologiem, • organizowanie w szkole imprez tematycznych (happeningi, konkursy, przedstawienia i teatry profilaktyczne), • organizowanie zajęć na temat agresji, jej przyczyn, skutków i sposobów reagowania na nią, • zajęcia terapeutyczne z uczniami nastawione na poprawę funkcjonowania społecznego w klasie i szkole, • szybkie reagowanie na przejawy agresji słownej, 	
--	---	--	--

<p>3. Zwiększenie bezpieczeństwa w szkole poprzez zmniejszenie zachowań agresywnych wśród uczniów, nieużywania wulgarnego języka i zjawiska przemocy.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie u uczniów umiejętności nawiązywania pozytywnych relacji rówieśniczych, • rozwijanie u uczniów umiejętności rozpoznawania i radzenia sobie z niektórymi emocjami, tj.: gniew, złość, nienawiść itp. • ukazanie uczniom różnych sposobów radzenia sobie ze stresem, • wzmacnianie u uczniów poczucia własnej wartości, uświadomienie im mocnych stron ich charakteru, • uczeń dba o kulturę słowa, • dostarczenie uczniom wiedzy o społecznych i prawnych konsekwencjach zachowań agresywnych i stosowania przemocy wobec innych, • pogłębienie wiedzy i umiejętności radzenia sobie w pracy z uczniem trudnym wychowawczo. 	<ul style="list-style-type: none"> • wzmożona kontrola dyżurujących nauczycieli w miejscach, w których uczniowie czują się najmniej bezpiecznie, • realizacja współpracy z Miejskim Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie w realizacji programu; „Mądry nastolatek”, „Efekt motyla”, „Trening asertywności”, „Jak radzić sobie ze stresem”, „Wspólna sprawa”, • przeprowadzenie ankiet w szkole: „Czy w szkole czujesz się bezpiecznie?”, „Czy Twoje dziecko czuje się bezpieczne w szkole?”, „Środki uzależniające – czy potrafię powiedzieć NIE?”, • udział w programie „Bezpieczny Kraków – bądź świadomy i odpowiedzialny”, • udział w programie „Odpowiedzialność prawna nieletnich”, • praca zespołu interwencyjnego w celu zapobiegania występowania zachowań agresywnych oraz szybkiego i profesjonalnego reagowania w przypadku pojawienia się zażywania środków uzależniających przez uczniów, • program „Odblaskowa szkoła”, 	
--	--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • program profilaktyczny „Kręci mnie bezpieczeństwo cały rok”, • „ABC bezpieczeństwa”, • realizacja programu profilaktycznego „Cukierki”, „Magiczne kryształki”. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie klas 1-3 szkoły podstawowej
Profilaktyka uzależnień			
1. Propagowanie wiedzy podnoszącej efektywność działań profilaktycznych.	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności odmowy sięgnięcia po środki odurzające, papierosa, alkohol w przypadku presji grupy, • obalenie mitu o bezpiecznych narkotykach, • podnoszenie kompetencji rodziców/opiekunów prawnych w zakresie mechanizmów powstawania uzależnień, metod zapobiegania, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia warsztatowe, • zajęcia integracyjne, • zajęcia z wychowawcą, • pedagogizacja rodziców, • realizacja współpracy z Miejskim Centrum Profilaktyki Uzależnień w Krakowie w realizacji programu: „Mądry nastolatek”, „Efekt motyla”, „Trening asertywności”, „Jak radzić sobie ze stresem”, „Wspólna sprawa”, „Emocjo – chcę Cię poznać”, • lekcje przedmiotowe, 	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy uczniowie

<p>2. Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców/opiekunów prawnych.</p>	<p>rozpoznawania objawów zażywania środków uzależniających i właściwych sposobów reagowania,</p> <ul style="list-style-type: none"> • współpraca z osobami i instytucjami zajmującymi się problematyką uzależnień, • udział w przedstawieniach teatru profilaktycznego, • projekcje filmów na temat uzależnień. <p>• Kształtowanie pożądanych postaw i zachowań rodziców/opiekunów prawnych wobec zagrożeń związanych z sytuacjami ryzykownymi – zażywanie substancji psychoaktywnych, dopalaczy, narkotyków, palenia papierosów,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wzbogacanie wiedzy o prawidłowym rozwoju psychofizycznym w okresie dojrzewania, 	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie zajęć edukacyjnych oraz prelekcji na temat zagrożeń wynikających ze szkodliwości narkotyków, dopalaczy, alkoholu oraz papierosów, • współpraca z Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną, • realizacja współpracy z Policją, Sądem i Strażą Miejską, • organizowanie w szkole imprez tematycznych (happeningi, konkursy, przedstawienia i teatry profilaktyczne), • teatry profilaktyczne. 	
--	--	---	--

<p>3. Profilaktyka uzależnień.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podnoszenie umiejętności rozpoznawania sytuacji i zachowań ryzykownych. • Dostarczenie uczniom wiedzy nt. uzależnień od nikotyny, alkoholu, narkotyków, dopalaczy, • ukazanie uczniom zgubnych konsekwencji działań zmierzających do uzależnienia. 		
<p>Ochrona przed negatywnym wpływem świata wirtualnego i mediów</p>			
<p>1. Doskonalenie umiejętności rozpoznawania zagrożeń związanych z korzystaniem z internetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznavanie z zagrożeniami związanymi z korzystania z Sieci, • propagowanie wiedzy na temat symptomów uzależnienia od internetu, • promowanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu, • zapoznanie z zasadami bezpiecznego korzystania z internetu, 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia warsztatowe, • zajęcia z wychowawcą, • lekcje informatyki, • pedagogizacja rodziców, • lekcje przedmiotowe, • indywidualne rozmowy z uczniami, • udział w programie „Cyberprzemoc”, • organizowanie w szkole imprez tematycznych, kół zainteresowań, zajęć dodatkowych, np. „Noc 	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy uczniowie

<p>2. Wdrażanie zasad bezpiecznego korzystania z internetu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • pokazanie korzyści płynących z poprawnego korzystania z internetu. • Kształtowanie umiejętności ochrony własnych danych osobowych, • wpajanie zasad ograniczonego zaufania w kontaktach z osobami znanymi wyłącznie z internetu, • nauka stosowania odpowiedniego oprogramowania chroniącego komputery przed wirusami, • kształtowanie umiejętności refleksyjnego, celowego korzystania z elektronicznych nośników informacji – internet, gry komputerowe, telewizja, telefon. • Propagowanie wiedzy na temat form cyberprzemocy, • definicja ofiary cyberprzemocy, 	<p>matematyki”, „Klub Włóczykij”, „Kółko dziennikarskie”, „Koła przyrodnicze”, rugby.</p>	
--	---	---	--

Promowanie zdrowego stylu życia

<p>1. Przekazywanie wiedzy na temat zdrowego i higienicznego trybu życia oraz zagrożeń dla zdrowia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Propagowanie wiedzy dotyczącej zdrowego stylu życia, • uświadomienie skutków zagrożeń cywilizacyjnych, • stres i sposoby radzenia sobie z nim, • uświadomienie zdrowotnych konsekwencji własnych decyzji na temat zdrowego stylu życia. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia warsztatowe, • zajęcia z wychowawcą, • lekcje informatyki, • zebrania z rodzicami, • lekcje przedmiotowe, • indywidualne rozmowy z uczniami, • pogadanki z dziećmi na temat: <ul style="list-style-type: none"> - dojrzewania płciowego; - problemów okresu dojrzewania; - higieny osobistej. • Fluoryzacja, • wycieczki szkolne, • organizowanie przerwy śniadaniowej, • udział w programie „szklanka mleka”, • konkursy czystości w klasach, • spotkania z higienistką szkolną, • pierwsza pomoc, • filmy profilaktyczne, • współpraca z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy uczniowie
<p>2. Wyrobienie nawyków i umiejętności sprzyjających zachowaniu zdrowia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uświadomienie znaczenia higieny osobistej, • higiena okresu dojrzewania, • promowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego, • dbanie o zęby, fluoryzacja, • dbałość o swój wygląd, estetykę, • propagowanie zasad udzielania pierwszej pomocy. • Korzystanie z posiłków w szkole, 		

<p>3. Promowanie racjonalnego odżywiania się.</p> <p>4. Zdrowa osobowość ucznia pod względem psychicznym, emocjonalnym i społecznym.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • rozpowszechnianie wiedzy na temat zdrowego i racjonalnego odżywiania się. • Kształtowanie umiejętności właściwej komunikacji, • kontrolowanie własnych emocji, • rozpoznawanie własnych uczuć i emocji, • autorefleksja, • kształtowanie umiejętności nieagresywnego rozwiązywania konfliktów i zachowanie się w sytuacjach problemowych, • propagowanie wiedzy na temat form spędzania wolnego czasu i relaksacji. • Opieka nad dziećmi z dysfunkcjami zdrowotnymi, 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie w szkole imprez tematycznych (happeningi, konkursy, przedstawienia i teatry profilaktyczne), • realizacja szkolnych programów: <ul style="list-style-type: none"> - „Wiem co jem”; - Światowy dzień walki z AIDS; - „Trzymaj formę” ; - „Znajdź właściwe rozwiązanie”; - „ Żyj smacznie i zdrowo”. 	
--	---	---	--

<p>5. Dbanie o rozwój fizyczny i kondycję uczniów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • organizacja szkolnych imprez sportowych, • pozalekcyjne zajęcia sportowe i wycieczki. 		
<p>Wychowanie ekologiczne</p>			
<p>1. Rozwijanie wrażliwości na problemy środowiska.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Przybliżenie uczniom problematyki konieczności ochrony środowiska, • ukazanie wpływu codziennych czynności i zachowań na stan środowiska naturalnego, • uwrażliwienie na związek degradacji środowiska ze zdrowiem człowieka, • wskazanie sposobów dbania o przyrodężywioną i nieżywioną. 	<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja programów ekologicznych, • udział dzieci w akcjach np.: <ul style="list-style-type: none"> - Sprzątanie Świata; - Dzień Ziemi; - zbiórka surowców wtórnych; - spacerkiem żółtego worka, • zajęcia w terenie, • lekcje przedmiotowe, • pogadanki tematyczne, • warsztaty, • ciekawe wycieczki, • szkolny kompostownik, • organizowanie w szkole imprez tematycznych (happeningi, konkursy, przedstawienia i teatry profilaktyczne). 	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy uczniowie

Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia			
1. Przygotowanie uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia.	<ul style="list-style-type: none"> • Uzmysłwienie konieczności świadomego i rozważnego wyboru dalszej drogi kształcenia i zawodu, • wskazanie źródeł informacji o doradztwie zawodowym, • kształtowanie postawy proaktywnej zawodowo, • przygotowanie uczniów do podjęcia decyzji o dalszym kształceniu i przyszłej aktywności zawodowej, • przygotowanie rodziców do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu decyzji edukacyjnych i zawodowych, 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowy indywidualne, • lekcje doradztwa zawodowego, • warsztaty, • godziny wychowawcze, • zajęcia z doradcą zawodowym, pedagogiem, • spotkania z przedstawicielami szkół średnich, • udział w prezentacjach szkół średnich, • udział w warsztatach organizowanych przez szkoły średnie, • organizacja spotkań z przedstawicielami szkół średnich, • wycieczki na dni otwarte szkół średnich. 	<ul style="list-style-type: none"> • Uczniowie klasy trzeciej gimnazjum i kl. 8 szkoły podstawowej

	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzenie informacji dotyczących trendów rozwojowych w świecie zawodów i zatrudnienia, • współpraca z instytucjami wspierającymi wewnątrzszkolny system doradztwa zawodowego, • wyzwianie aktywności uczniów w kierunku samopoznania i samooceny, • pomoc uczniom w pogłębianiu wiedzy o interesujących ich zawodach, • kształtowanie potrzeby konfrontowania oceny swego stanu zdrowia z wymaganiami wybranego zawodu, • kształtowanie odpowiedzialności za własny rozwój zawodowy, • uświadomienie uczniom konieczności konfrontowania wiedzy o zawodach z wiedzą o sobie i aktualnymi trendami na rynku pracy. 		
--	---	--	--

Kształtowanie więzi z krajem ojczystym oraz poszanowania dla dziedzictwa narodowego oraz innych kultur i tradycji			
<p>1. Kształtowanie postaw przynależności do rodziny, grupy rówieśniczej i wspólnoty narodowej oraz postawy patriotycznej, miłości do ojczyzny, kultywowanie tradycji.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Znajomość hymnu narodowego, • kulturalne zachowanie się w miejscach Pamięci Narodowej, w czasie uroczystości szkolnych, • dbanie o odpowiedni strój w czasie akademii i świąt szkolnych, • poznanie sylwetki Patrona Szkoły, • promowanie kroniki szkolnej oraz Szkolnej Izby Pamięci, • kultywowanie tradycji szkolnych, • organizacja i aktywny udział w uroczystościach o charakterze rocznicowym i patriotycznym, • opieka nad miejscami pamięci narodowej. • Uroczyste obchody świąt narodowych i szkolnych, • zdobywanie wiedzy o własnej miejscowości, regionie, kraju, 	<ul style="list-style-type: none"> • Warsztaty, • godziny wychowawcze, • zebrania z rodzicami, • lekcje przedmiotowe, • Tramwaj patriotyczny, • wolontariat, • wybory do samorządu SU, • udział w projekcie „Uczeń – Obywatel”, • akcje charytatywne: Góra grosza, Szlachetna paczka, Pola nadziei, zbiórka nakrętek i makulatury, Dziewczynka z zapalkami, • wieczór patriotyczny w klubie Aneks – 11 listopada, • współpraca z klubem Aneks, Dukat, MCK, Fort 49, • udział w wycieczkach organizowanych przez Klub Włóczykij. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy uczniowie
<p>2. Wprowadzenie w życie kulturalne</p>			

<p>Szkoły wspólnoty lokalnej.</p> <p>3. Pielęgnowanie i tworzenie tradycji szkoły.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • poznanie historii swojego regionu, • zachęcanie do aktywnego uczestnictwa w życiu wspólnoty lokalnej, imprezach regionalnych, • organizowanie imprez na rzecz szkoły i środowiska. • Udział i współtworzenie imprez szkolnych jak; Dzień Patrona Szkoły, Jasełka, Mikołajki, pasowanie pierwszoklasistów, festyn rodzinny, • udział w akcjach charytatywnych. 		
<p>Upowszechnianie czytelnictwa</p>			
<p>1. Budzenie zainteresowań czytelniczych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności korzystanie z różnych źródeł informacji, 	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje biblioteczne, • zajęcia warsztatowe, • pogadanki, 	<ul style="list-style-type: none"> • Wszyscy uczniowie

<p>2. Popularyzacja książek i czasopism.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • kształtowanie emocjonalnego stosunku do książki jako źródła wiedzy, • wyrabianie postawy poszanowanie księgozbiorów. • Gazetki szkolne prezentujące wiadomości czytelnicze, • konkursy czytelnicze. 	<ul style="list-style-type: none"> • imprezy edukacyjne, • koła zainteresowań. 	
---	--	--	--

6. EFEKTY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO –PROFILAKTYCZNYCH:

1. Uczeń zna sposoby i potrafi radzić sobie z negatywnymi emocjami, takimi jak: złość, gniew, bunt, itp., unika konfliktów, jest asertywny.
2. Uczeń zna i stosuje zasady kulturalnego zachowania się w życiu codziennym.
3. Uczeń nie używa wulgarnych słów – posługuje się poprawną polszczyzną.
4. Większa stanowczość i konsekwencja metod wychowawczych ze strony rodziców.
5. Większa świadomość rodziców ponoszenia odpowiedzialności za życie i postępowanie własnego dziecka.
6. Uczeń wie, do kogo zwrócić się o pomoc w różnych sytuacjach i w sytuacji zagrożeń.
7. Uczeń jest tolerancyjny wobec różnych sytuacji życiowych swoich kolegów.
8. Uczeń wie, jak walczyć z nałogami, uzależnieniami, wie, co to znaczy „zdrowy styl życia”.
9. Uczeń potrafi dbać o przyrodę ożywioną i nieożywioną.
10. Uczeń systematycznie uczęszcza do szkoły.
11. Uczeń potrafi umiejętnie i konstruktywnie wykorzystać komputer w swojej pracy.
12. Uczeń ma świadomość szkodliwości nadużywania komputera.
13. Uczeń ma poczucie tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomość swoich praw i obowiązków.
14. Uczeń posiada nawyki higienicznego i zdrowotnego wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi.
15. Uczeń propaguje ekologiczny styl życia.

7. ZADANIA UCZESTNIKÓW PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

DYREKTOR SZKOŁY:

- dąży do współpracy z Radą Pedagogiczną, Radą Rodziców, Samorządem Uczniowskim w procesie wychowania i profilaktyki,
- zna osoby i instytucje pracujące na rzecz dzieci i rodziców,
- planuje rady szkoleniowe z zakresu profilaktyki,
- ustala zasady postępowanie w przypadku występowania problemów uzależnienia i nieprzestrzegania statutu,
- kontroluje realizację programu w szkole i dba o właściwy podział obowiązków w jego ramach,
- zna przepisy prawne dotyczące działalności profilaktyki szkoły,
- podejmuje ostateczną decyzję wobec uczniów, którzy nie przestrzegają statutu szkoły,
- sprzyja pozytywnym relacjom nauczyciel – uczeń, między uczniami oraz nauczyciel – rodzic,
- wspiera finansowo realizację programu w miarę możliwości szkoły.

WYCHOWAWCY KLAS:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w szkole i klasie,
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się,
- prowadzą dokumentację,
- opracowują i realizują Program Wychowawczo- Profilaktyczny,
- koordynują pracę wychowawczo – profilaktyczną w zespole klasowym,
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej uczniów,
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów,
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- integrują zespół klasowy,
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniania zachowania uczniów,

- wdrażają samooceny,
- nadzorują realizację obowiązku szkolnego,
- inspirują zespół klasowy do działania na rzecz klasy, szkoły, społeczności lokalnej,
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką,
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz szkoły,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych.

NAUCZYCIELE:

- oddziałują wychowawczo na uczniów, niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych,
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych,
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznanie potrzeb uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz podejrzewanych zdolnościach,
- wspierają swoją postawą i działaniem pedagogicznym rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania,
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu,
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań,
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując ich w życie klasy i szkoły,
- wspólnie z pedagogiem i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do potrzeb uczniów,
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą,
- proponują uczniom pozytywne formy spędzania wolnego czasu w szkole i poza nią,
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo – profilaktycznego.

PEDAGOG I PSYCHOLOG SZKOLNY:

- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów,
- diagnozują sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów,
- udzielają pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci,
- zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów,
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspierają nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

UCZNIOWIE I SAMORZĄD:

- współorganizują imprezy i akcje szkolne,
- wydają opinię w przypadku przyznawania kar i nagród zgodnie ze Statutem Szkoły,
- współtworzą społeczność szkolną,
- wykorzystują swoje prawo do samorządności,
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o środowisko,
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej,
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny).

PIEŁĘGNIARKA SZKOLNA:

- udziela pierwszej pomocy przedmedycznej na terenie szkoły,
- wzywa pogotowie ratunkowe, jeśli wymaga tego stan zdrowia ucznia,
- powiadamia dyrektora o każdej interwencji w sytuacji, gdy stwierdzi, że uczeń jest pod wpływem środków odurzających,

- uczestniczy w profilaktyce prozdrowotnej uczniów,
- wspiera wychowawców w realizacji założeń programu wychowawczo – profilaktycznego,
- współpracuje z pedagogiem i psychologiem szkolnym.

PRACOWNICY:

- informują dyrektora szkoły lub pedagoga szkolnego, wychowawcę lub nauczycieli o każdej zaobserwowanej sytuacji wymagającej interwencji.

RODZICE:

- mają prawo do wychowywania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- znają i akceptują program wychowawczo – profilaktyczny,
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa,
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą,
- dbają o właściwą formę spędzania wolnego czasu przez dzieci,
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły.

8. *INSTYTUCJE WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W DZIAŁANIACH WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH:*

- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna Nr 4,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Komenda Miejska Policji,
- Straż Miejska,
- Sąd Rodzinny i Nieletnich,
- Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień,
- Stowarzyszenie „Siemacha”,
- Stowarzyszenie Psychologów Praktyków,
- Stowarzyszenie „Wiosna”.

9. EWALUACJA PROGRAMU

Szkolny Program Wychowawczo – Profilaktyczny przygotowano na lata 2017/2022. Podczas jego tworzenia wzięto pod uwagę bieżącą diagnozę problemów oraz podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2017/2018:

- bezpieczeństwo w internecie, odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych,
- wprowadzanie doradztwa zawodowego do szkół i placówek,
- wzmacnianie roli wychowawczej szkoły.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny jest dokumentem otwartym i może podlegać modyfikacjom. Co roku podlega ewaluacji. Ewaluację prowadzą wychowawcy, pedagog szkolny i nauczyciele.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny opracował zespół w składzie:

Beata Szaro – pedagog szkolny,

Marta Tkacz – pedagog szkolny.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły Podstawowej nr 78 im. Piotra Michałowskiego w Krakowie przyjęto uchwałą Rady Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną w dniu 3 października 2017 roku.

.....

Rada Pedagogiczna

.....

Rada Rodziców

.....

Samorząd Uczniowski